

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kayseri Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı no ve tarih: 294 - 25.11.2020
Karar no ve tarih : 4817 – 25.11.2020

Toplantı Yeri
KAYSERİ

Kayseri İli, Tomarza İlçesi, 4. Mıntıka Mahallesinde Tescil Harici Alanda yapılan kaçak kazıya ilişkin yapılan incelemede tespit edilen “*Yeraltı Şehri, Yerleşim ve Nekropol Alanları*”nın 2863 sayılı Yasa kapsamında I. Derece Arkeolojik Sit alanı olarak tescil edilmesi ve kaçak kazı konusunun Koruma Bölge Kurulunda değerlendirilmesi istemine yönelik; Kayseri Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kültür Varlıkları ve Müzeler Şube Müdürlüğü’nün 06.07.2020 tarih, E.475367 sayılı yazısı ve ekleri ile Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarının 14.08.2020 tarih ve 326861 sayılı yerinde inceleme raporu ve tescili konusuna yönelik; Kayseri Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün 18.08.2020 tarih, E.15990 sayılı; Kayseri Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Turizm İşleri Şube Müdürlüğü’nün 18.08.2020 tarih, E.601103 sayılı; Tarım ve Orman Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 12. Bölge Müdürlüğü’nün 19.08.2020 tarih, E.485423 sayılı; Kayseri Valiliği, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü’nün 20.08.2020 tarih, E.2334477 sayılı; Karayolları Genel Müdürlüğü, 6. Bölge Müdürlüğü’nün 21.08.2020 tarih, E.186018 sayılı; Tomarza Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü’nün 25.08.2020 tarih, E.686 sayılı; Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü’nün 27.08.2020 tarih, E.624800 sayılı; Tomarza Kaymakamlığı, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü’nün 28.08.2020 tarih, 2424057 sayılı; Kayseri Valiliği, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı’nın 01.09.2020 tarih, E.14995 sayılı; Kayseri Valiliği, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü’nün 02.09.2020 tarih, 2468113 sayılı; Orman Genel Müdürlüğü, Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü, Kayseri Orman İşletme Müdürlüğü’nün 22.09.2020 tarih, E.2008296 sayılı kurum görüş yazıları ve konuya ilişkin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü raportörünün 09.10.2020 tarih, 415781 sayılı dosya inceleme raporu okundu, açıklamaları dinlendi, dosyasındaki bilgi ve belgeler incelendi, yapılan görüşme sonucunda;

Kayseri İli, Tomarza İlçesi, 4. Mıntıka Mahallesinde Tescil Harici Alanda yapılan kaçak kazıya ilişkin yapılan incelemede tespit edilen “*Yeraltı Şehri, Yerleşim ve Nekropol Alanları*”nın 2863 sayılı Yasanın 6. Maddesi kapsamına giren özellikler taşıması nedeniyle I. Derece Arkeolojik Sit alanı olarak tescil edilmesine;

- Bu doğrultuda hazırlanan ve kararımız eki olan 1/5000 ölçekli kadastral harita ile sit fişinin uygun olduğuna,
- Sit sınırları tescil harici alanda kalmasından dolayı bu tescil harici alanda yeni bir sınırlandırma ve parsel ihdası olması durumunda Koruma Bölge Kurulundan izin alınmasına,
- Tescil işlemlerinin 13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik” gereği ilgili kurumlar tarafından işlem yapılmasına,
- Sit alanı sınırları içinde kalan taşınmazlara yönelik Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu’nun 05/11/1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararının I. derece arkeolojik sit alanlarına ilişkin 1. Maddesinde belirtilen Koruma ve Kullanma Koşullarının geçerli olduğuna,

ASLI GİBİDİR

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kayseri Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR

Toplantı no ve tarih: 294 - 25.11.2020
Karar no ve tarih :4817 – 25.11.2020

Toplantı Yeri
KAYSERİ

- Sit alanına ilişkin ilgili kurumlar tarafından süresi içinde Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmasına,
- Sit sınırları içerisinde yapılmış olan kaçak kazılara yönelik Kayseri Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kültür Varlıkları ve Müzeler Şube Müdürlüğü'nün 06.07.2020 tarih ve E.475367 sayılı yazısı ve eklerinden kaçak kazı konusunun Tomarza Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirildiği anlaşıldığından tekrar yasal işlem başlatılmasına gerek olmadığına,
- Sit alanında daha fazla tahribata neden olunmaması için taşınmazların belli aralıklarla kolluk kuvvetlerince kontrolünün sağlanmasına karar verildi.

ASLI GİBİDİR

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	SİT	ENVANTER NO:	605
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:	
İLİ: KAYSERİ	İLÇESİ: TOMARZA	MAHALLE / KOY: 4. MINTIKA MAHALLESİ		KADASTRO:	
		VEYA MEVKİİ :		PAFTA:	
Adı: Yeraltı Şehri, Yerleşim ve Nekropol Alanları				ADA:	PARSEL: Tescil Harici Alan

GENEL TANIM:

Kayseri İli, Tomarza İlçesi, 4. Mıntika Mahalle sınırları içerisinde kalan Pusatlı yerleşim alanının yaklaşık 7 km güneydoğusunda, Söğütlü yerleşim alanının yaklaşık 5 km kuzeyinde ve Tomarza ilçe merkezinin ise yaklaşık olarak 10 km güneybatısında yer almaktadır. Yeraltı şehri, yerleşim alanı ve nekropol alanlarının kısmen taşlık, kayalık ve seyrek bitkili çalılık ve fundalık ile çevrili olduğu söz konusu yerleşim alanında; çati kiremitlerine, duvar kalıntılarına, duvar tuğla parçalarına ve çok az miktarda da olsa günlük kullanım amaçlı kullanılan seramik parçalarına rastlanılmıştır. Yerleşim tipolojisi olarak bakıldığında yüksek rakımlı hafif eğimli bir yamaçta kayalık alanların önünde kurulu bir yer altı şehri ve yerleşim alanı izlenmiş ve kayalık alanların Tunç Çağından başlayarak, (yoğun olarak) Roma Dönemlerinde de muhtemelen yerleşim alanı olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Yer altı şehrinin; giriş açıklıkları bulunan (2 adet) alanlarda yaptığımız incelemelerde ise söz konusu yer altı şehrinin kısmen doğal/beşeri etkilerle tahribata uğradığı, yer altı şehrinin mekanları/odaları arasındaki geçişleri sağlayan tünellerin ise kısmen göçük ve molozlarla kapandığı tespit edilmiştir. Yer altı şehri ve yerleşim alanının üzerinde ve çevresinde yapılan arazi incelemesinde ise irili ufaklı çok sayıda kaya zemin üzerine oyulma mezarlara ve mono blok kaya kütleleri oyularak yapılmış olduğunu görülen mezarlara (nekropol alanına) rastlanılmıştır. Söz konusu mono blok kireçtaşı kaya kütlelerinin tam merkezinde yer alan kaya mezarı dikdörtgene yakın bir form özelliği göstermekte olup mezar içerisinde bulunan mezar boşluğu dediğimiz kısım, mezar merkezinin önemli bir kısmını kaplamakta ve tavan seviyesinden oldukça aşağıda yapılmıştır. Mono blok kaya oyma mezarların yan duvarlarından ve zeminin başından itibaren başlayan işçilikten de anlaşılacağı üzere mezarlarda simetri kavramı göz ardı edilmiş ve mezarların yan duvarları hafif bombelidir. Mezarların giriş kapılarında herhangi bir kapı aksamına ait izin olmaması mezar girişlerinin muhtemelen bir taş blok ile kapatıldığını göstermektedir. Ayrıca söz konusu yer altı şehri ve yerleşim alanının çevresinde bulunan arkeolojik malzemelerden ve kaya mezarların tipolojik özelliklerinden ve arkeolojik kanıtlardan yola çıkarak bölgede tespit edilen mezarların tipolojik olarak değerlendirilmesinden Roma Dönemine tarihlemek mümkündür.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER	: TAHRİBAT VE KAÇAK KAZILAR.	Kayseri Kültür Varlıklarının Koruma Bölge Kurulunun 25.11.2020 Gün ve 4817 Sayılı karar ekidir.
ŞİMDİKİ DURUM	: TAHRİBATA AÇIK.	
SİT POTANSİYELİ	: I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI.	KORUMA DERECE : I. (BİRİNCİ) DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
ŞİMDİKİ KORUMA	: KORUMASIZ	HAZIRLAYANLAR : 14/08/2020 Hüseyin Serdar OK [Arkeolog] <i>[Signature]</i>
ÖNERİLEN KORUMA	: 1/5000 ÖLÇEKLİ HARİTADA İŞARETLİ OLDUĞU VE GÖSTERİLDİĞİ ŞEKLİYLE I. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI OLARAK TESCİLİ VE YEREL YÖNETİMLERCE VE KOLLUK KUVVETLERİNCE KONTROLÜ.	Kemal KURD [Harita Mühendisi] <i>[Signature]</i> Sezai ARIK [Arkeolog] <i>[Signature]</i> KONTROL EDEN : Alper YILDIZ 14/08/2020 Koruma Bölge Kurulu Müdür <i>[Signature]</i>
YAYIN DİZİSİ	:	K.K.V.K. B. K. KARARLARI
GÖZLEMLER	: Yerleşim alanı, yeraltı şehri ve nekropol alanı günümüz zamanına kadar korunaksız gelerek, tahribata açıktır.	REVİZYON K.K.V.K.B.K. ONAYI: 25.11.2020

HARİTA, FOTOĞRAFLAR :

[Signature]

ONANDI

**KAYSERİ İLİ, TOMARZA İLÇESİ, 4. MINTIKA MAHALLESİ
YERALTI ŞEHİRİ, YERLEŞİM VE NEKROPOL ALANLARI**

ED-50 6 DERECELİK KOORDİNATLAR

Nokta No	Y	X
1	743263.63	4249213.36
2	743384.34	4249165.71
3	743406.37	4249088.83
4	743367.86	4249025.40
5	743375.33	4249003.16
6	743407.63	4248995.93
7	743418.20	4248977.08
8	743413.55	4248944.87
9	743432.97	4248914.01
10	743484.70	4248868.65
11	743446.90	4248808.19
12	743394.30	4248734.56
13	743351.68	4248754.84
14	743332.32	4248803.62
15	743247.68	4248990.47
16	743264.90	4249017.56
17	743255.20	4249092.29
18	743290.51	4249124.45
A	743363.00	4249090.00
B	743335.00	4249096.00

ITRF 3 DERECELİK KOORDİNATLAR

Nokta No	Y	X
1	481091.78	4247083.39
2	481210.83	4247031.87
3	481230.34	4246954.33
4	481189.81	4246892.21
5	481196.55	4246869.75
6	481228.59	4246861.47
7	481236.53	4246842.37
8	481232.84	4246810.27
9	481251.24	4246778.80
10	481301.46	4246731.80
11	481261.72	4246672.62
12	481206.78	4246600.77
13	481164.85	4246622.41
14	481147.10	4246671.78
15	481088.59	4246861.22
16	481086.68	4246887.72
17	481079.42	4246962.71
18	481115.75	4246993.69
A	481187.05	4246956.92
B	481159.27	4246963.82

5000

I. Derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırı

A B Yeraltı Şehrinin Giriş Yeri

Kemal KURD

Kayseri Kültür Varlıklarının
Koruma Bölge Kurulunun
25.11.2020 Gün ve 4817 Sayılı
karar ektir.

ONANDI

KAYSERİ İLİ, TOMARZA İLÇESİ, 4. MINTIKA MAHALLESİ YERALTI ŞEHİRİ, YERLEŞİM VE NEKROPOL ALANLARI

ED-50 6 DERECELİK KOORDİNATLAR

Nokta No	Y	X
1	743263.63	4249213.36
2	743384.34	4249165.71
3	743406.37	4249088.83
4	743367.86	4249025.40
5	743375.33	4249003.16
6	743407.63	4248995.93
7	743416.20	4248977.08
8	743413.55	4248944.87
9	743432.97	4248914.01
10	743484.70	4248868.65
11	743446.90	4248808.19
12	743394.30	4248734.56
13	743351.68	4248754.84
14	743332.32	4248803.62
15	743247.68	4248990.47
16	743264.90	4249017.56
17	743255.20	4249092.29
18	743290.51	4249124.45
A	743363.00	4249090.00
B	743335.00	4249096.00

ITRF 3 DERECELİK KOORDİNATLAR

Nokta No	Y	X
1	481091.78	4247083.39
2	481210.83	4247031.87
3	481230.34	4246954.33
4	481189.81	4246892.21
5	481196.55	4246869.75
6	481228.59	4246861.47
7	481236.53	4246842.37
8	481232.84	4246810.27
9	481251.24	4246778.80
10	481301.46	4246731.80
11	481261.72	4246672.62
12	481206.78	4246600.77
13	481164.85	4246622.41
14	481147.10	4246671.78
15	481068.59	4246861.22
16	481086.68	4246887.72
17	481079.42	4246962.71
18	481115.75	4246993.69
A	481187.05	4246956.92
B	481159.27	4246963.82

I. Derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırı

A B
n n Yeraltı Şehrinin Giriş Yerleri

Kemal KURD
Harita Mühendisi